

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 113 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 161: Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Skærpelse af straffen for vold, voldtægt, uagtsomt manddrab og forsættelig fareforvoldelse, nævningsager m.v.).

Af Birthe Rønn Hornbech (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.
(Fremsat 2/2 2001).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Lovforslaget, der er fremsat af Venstre og Det Konservative Folkeparti, går i korthed ud på at hæve strafferammerne for vold, voldtægt, menneskesmugling, uagtsomt manddrab og forsættelig fareforvoldelse.

Ifølge forslaget skal strafferammerne for de nævnte forbrydelser med et snuptag hæves med mellem 1½ år og 4 år, og samtidig foreslås det, formentlig for at undgå for mange besværlige nævningsager som følge af forslaget, at grænserne for, hvornår der skal medvirke nævninge i forbindelse med behandling af straffesager, hæves fra 4 år til 6 år.

Det kan næppe komme som nogen stor overraskelse for forslagsstillerne, at regeringen ikke kan støtte lovforslaget. Lovforslaget betragter jeg også mest som en politisk markering, og det er jo naturligtvis fuldstændigt i orden, at politiske

partier benytter lejligheden til også at markere en politisk holdning.

Vi har tidligere i denne samling her i Folketinget haft lejlighed til at drøfte strafniveauet i voldssager og i voldtægtssager. Det skete den 5. november sidste år i forbindelse med behandlingen af et beslutningsforslag fra CD, B 10. Kort efter, nærmere bestemt den 7. december sidste år, behandlede vi et beslutningsforslag fra Det Konservative Folkeparti om hårdere straffe for voldtægt.

Jeg vil derfor afstå fra at gentage mine indlæg fra disse debatter fra ende til anden og alene kort skitsere hovedpunkterne i regeringens politik på området.

Ved voldspakken fra 1994 blev straffeloven ændret, således at der generelt indførtes forhøjet straf for voldsforbrydelser i gentagelsestilfælde.

Derudover har regeringen med voldspakken for 1997 hævet straffen for grov vold. Jeg kan i den forbindelse nævne, at Danmark rent faktisk er blandt de lande i Europa, der oftest idømmer ubetinget frihedsstraf, dvs. fængselsstraf, for vold. I en statistik udarbejdet af Europarådet i 1999 overgås Danmark i denne henseende kun af Grækenland og Rusland, og vi ligger næsten på linje med Albanien.

Vi har sidste år haft en omfattende debat om strafniveauet i voldtægtssager. Der har været synspunkter fremme i debatten om, at der i de senere år er sket en lempelse af det generelle strafniveau i voldtægtssager.

Det har aldrig været mit eller regeringens ønske, at der skulle ske en sænkning af straffen i voldtægtssager, og det har derfor været vigtigt for regeringen at få afklaret, om dette var tilfældet.

Jeg bad derfor som bekendt Rigsadvokaten om at undersøge spørgsmålet, og i januar i år modtog jeg og Folketinget undersøgelsen.

Det er Rigsadvokatens konklusion, at der ikke er grundlag for at antage, at strafniveauet for sammenlignelige voldtægtssager er faldet siden slutningen af 1980'erne. Undersøgelsen viser, at forskellen i den gennemsnitlige straflængde i de efterfølgende år ikke skyldes en mildere bedømmelse ved domstolene, men afspejler, at en række forhold, som har betydning for strafudmålingen, f.eks. tidligere straffe, har gjort sig gældende med forskellig hyppighed i sagerne fra de enkelte år.

Rigsadvokatens undersøgelse peger imidlertid på nogle tilfælde, hvor der kan være grund til at se nærmere på, om strafudmålingen ligger

på et tilstrækkeligt niveau. Det drejer sig navnlig om sager om overfaldsvoldtægt og herunder særligt forsøg på overfaldsvoldtægt. Endvidere drejer det sig om sager, hvor voldtægten er begået af flere i forening, også det, der i offentligheden er blevet betegnet som massevoldtægter.

Jeg lægger stor vægt på at sikre, at straffen i alle voldtægtssager afspejler samfundets klare afstandtagen fra denne kriminalitet. Jeg har derfor aftalt med Rigsadvokaten, at han nu iværksætter en indkaldelsesordning, som indebærer, at han i det kommende års tid får forelagt alle fældende byretsdomme i voldtægtssager. Ordningen skal give Rigsadvokaten grundlag for at vurdere, om der er behov for at anke dommen med henblik på skærpelse af straffen.

Forslagsstillerne ønsker at hæve strafferammen for menneskesmugling fra 4 til 8 års fængsel. Dette begrundes bl.a. med, at retten i Korsør i begyndelsen af 2001, altså i indeværende år, har afsagt domme med straffe på henholdsvis 3 og 3½ års fængsel, og at den nuværende strafferamme slet ikke har taget højde for organiseret og grænseoverskridende kriminalitet.

Det er i og for sig tankevækkende, at en af Venstres medforslagsstillere til dette lovforslag den 5. januar, altså blot 5 dage før retten i Korsør afsagde ovennævnte domme, i spørgsmål nr. S 1018 bad mig redegøre for, »hvorfor strafmålingen på op til 4 års fængsel for menneskesmugling udnyttedes så dårligt, som tilfældet er.«

Hvis vi nu gik hen og hævdede strafferammen fra 4 til 8 års fængsel, kan man spørge: Vil jeg så om kort tid få endnu et spørgsmål fra Venstre, hvor jeg skal redegøre for, hvorfor strafferammen nu på 8 år udnyttes så dårligt? Det bliver ganske enkelt skruet uden ende.

Noget andet er, at vi som led i et kompromis om rammeafgørelsen vedrørende bekæmpelse af menneskesmugling muligvis vil skulle ændre straffeloven og hæve strafferammen i Danmark, hvilket jeg på Danmarks vegne indtil videre har haft en positiv indstilling til at indgå et kompromis om i EU. Men nu må vi se, hvordan den ender. Det er som sagt ikke lykkedes endnu at få et kompromis om det, der blev lagt op til i den forangående uges møde i Rådet for Retlige og indre anliggender, på en strafferamme på 6 år.

Som bekendt er Straffelovrådet i øjeblikket i gang med at foretage en samlet vurdering af strafferammerne i straffeloven, og rådet vil eventuelt på baggrund heraf komme med indstilling om lovændringer. Det arbejde er sat i gang som opfølgning på en vedtagelse her i Fol-

ketinget under en forespørgselsdebat om volds-kriminalitet.

Jeg synes, at vi både skylder Straffelovrådet og også os selv, da det er Folketinget, der har besluttet at igangsætte dette arbejde i Straffelovrådet, at vi ikke foretager vidtgående principielle ændringer af strafferammerne i straffeloven, før vi har haft et sagkyndigt beslutningsgrundlag i form af en betænkning fra Straffelovrådet.

Da jeg havde læst dette lovforslag, fik jeg som så ofte før den tanke, at Venstre og Det Konservative Folkeparti er af den opfattelse, at højere straf er den eneste løsning på enhver debat om kriminalitet. I regeringen tror vi imidlertid ikke, at kriminaliteten kan bekæmpes alene med skærpede straffebestemmelser. I lige så høj grad er der brug for kriminalpræventive sociale og behandlingsorienterede initiativer. Derfor har regeringen også sat massivt ind på disse områder. Det indgik i voldspakken fra 1997, og det er også et centralt element i regeringens udspil til bekæmpelse af ungdomskriminalitet fra oktober måned sidste år.

Regeringen kan med andre ord ikke støtte det fremsatte lovforslag.

Dorte Bennedsen (S):

Så sent som i denne folketingssamling har Folketinget ved flere lejligheder drøftet sanktioner for vold og voldtægt. Når dette lovforslag derfor efterfølgende fremsættes, er det, som jo også ministeren var inde på, nok mest at betragte som en politisk markering fra de to partier. Nu er det jo, det vil jeg gerne understrege, en hel legal sag at fremkomme med sådanne markeringer, men man kan jo ikke altid forvente, at andre partier vil deltage i det forløb.

Socialdemokratiet har ved mange tidligere lejligheder og senest to gange i denne samling gjort rede for vores holdninger i disse spørgsmål. Men vi skal alligevel i dag på ny understrege, at vi ser på vold og voldtægt med den største alvor og afsky. Derfor er der også ved flere lejligheder taget initiativ til en skærpelse af straffen.

Gennem årene har vi fået en stadig styrket fornemmelse af, at forslagsstillerne anser højere straf som den bedste og eneste løsning. Socialdemokratiet deler ikke den opfattelse. Vi vil ikke udelukke, at der på enkelte områder skal skærpes, og det skal jeg vende tilbage til, men generelt kan den forebyggende og resocialiserende værdi af fængselsstraf ligge på et meget lille sted. Dertil kommer, synes jeg nok, at det er en tanke værd, at vi bortset fra Grækenland er det

land i Europa, som idømmer mest fængselsstraf i voldssager.

Der er ingen tvivl om, at det at være offer for uprovokeret vold eller for voldtægt er noget af det mest nedværdigende og belastende, et menneske kan blive udsat for, en belastning, som det er meget, meget svært at lægge bag sig. Men jeg er også overbevist om, at de mennesker, der har været udsat for en sådan nedværdigelse, har et dybt ønske om, at ingen andre bliver udsat for det samme. Derfor skal der straffes, ja, men der må også sættes massivt ind med kriminalpræventive indsatser, med sociale og behandlingsrettede initiativer. Det er den eneste vej frem, hvis vi skal opnå en nedgang i antallet af denne type af grov kriminalitet.

Vi ved alle, at straffeloven er blevet til over en lang årrække med mange ændringer, og derfor er der ikke altid en logisk sammenhæng mellem straffene for forskellige former for kriminalitet. Men logikken bliver jo ikke just klarere, hvis Folketinget med dette lovforslag griber ind og foretager bastante stramninger på nogle områder uden den nødvendige, gennemtænkte sammenhæng. Derfor tilsluttede Folketinget sig jo også, at Straffelovrådet skal foretage en samlet vurdering af strafferammerne og derefter komme med en indstilling om eventuelle lovændringer og stramninger.

Større og principielle ændringer af strafferammer bør efter vores opfattelse hvile på et sagkyndigt grundlag som det, Straffelovrådet kan give os. Hvis vi vil have logik og sammenhæng, bør grundlaget ikke være et eller flere partiers ønske om en politisk markering.

Tiden tillader ikke mange flere bemærkninger, og derfor skal jeg bare slutte dette indlæg med at sige, at vi tager afstand fra de nedladede bemærkninger og betragtninger, forslagsstillerne har om lægdommere.

Enhver dom er og skal være en konkret stillingtagen i en konkret sag. Det er en helt urimelig beskyldning at påstå, at lægdommere over en bank ikke tillægger krænkelsen af offeret fornøden vægt.

Socialdemokratiet kan ikke støtte forslaget, men vil afvente Straffelovrådets indstilling.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er meget tankevækkende, at både justitsministeren og den socialdemokratiske ordfører sådan lidt ringeagtende og nedladende konstaterer, at Venstres og De Konservatives forslag om

højere strafferammer for vold er en politisk markering. Ja, hvad skulle det ellers være? Er det ikke, fordi vi er politikere, vi sidder her i Folketinget? Er det ikke, fordi vi har en politisk holdning, at vi kommer med vores lovforslag? Hvorfor skal det nu ringeagtes, at vi har en anden holdning end regeringen? Og hvad er det med Straffelovrådet, fru Dorte Bennedsen er inde på? Er det Straffelovrådet, der bestemmer, eller er det ikke netop politikerne og den politiske opfattelse, der styrer, hvad strafferammerne skal være i noget så væsentligt, og i noget som har så stor folkelig interesse, og hvor en større og større del af befolkningen bliver ofre? Er det så ikke rimeligt, at det er politikerne, der kommer med forslaget, og ikke embedsmænd?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Der var ikke skygge af ringeagt eller nedlæthed i mine bemærkninger. Jeg understregede tværtimod, at det var helt legalt at komme med politiske markeringer.

Men fru Birthe Rønn Hornbech har måske været det medlem her i Tinget, som i højeste grad har gjort sig til talsmand for, at vi ikke skulle lave hovsaløsninger, men at ting skulle være gennearbejdede og gennemtænkte.

Jeg er helt enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at det ikke er Straffelovrådet, der skal bestemme, hvordan strafferammerne skal være. Men netop for at få det gennearbejdet og gennemtænkt i så stort et kompleksområde, som straffeloven er, synes jeg, det er utrolig vigtigt, at der har siddet sagkyndige folk, som har gået det igennem og kan forelægge et materiale for politikerne, hvorefter vi kan tage stilling.

Der er ikke nogen, der tvinger os til at følge en eventuel indstilling, men så har vi et gennemtænkt grundlag, og jeg synes, det er ejendommeligt just fra fru Birthe Rønn Hornbech at høre, at den form for gennemtænkhed behøver vi ikke.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er jo rigtigt, at jeg har kritiseret regeringens tidligere voldspakker, fordi de var noget bras.

Den korrekte måde at få ændret strafniveaue på – det har vi også den nuværende justitsministers ord for fra tidligere lejligheder – er at hæve strafferammerne.

Det er et politisk ønske fra forslagsstillerne, at man nu vægter krænkelsen vold og voldtægt højere, fordi man i dag sætter den personlige fri-

hed og integritet højere end tidligere. Det ønsker vi at gøre noget ved. Det er gennemtænkt. Det har været gennemtænkt i årevis. Vi har påberåbt os det i årevis her fra Folketingets talerstol.

Det skal vi ikke have embedsmænd til at gennemtænke. Vi ved godt selv, hvor vi ønsker, at strafniveauet skal lægges. Så jeg forstår ikke fru Dorte Bennedsen. Er det embedsmændene der skal styre vores politiske holdninger herinde?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg forstår, at det, regeringen gennemtænker, er noget bras. Men det, fru Birthe Rønn Hornbech gennemtænker, er fortræffeligt. Jeg synes, det er en ærlig sag at have den holdning. Jeg kan ikke lade være at trække lidt på smilebåndet.

Må jeg så gentage, hvad jeg sagde i mit indlæg lige før: Nej, det er ikke embedsmændene, der skal styre, hvordan strafferammer skal se ud. Men de skal lave et grundlag og spørge: Hvor er mangelen på logik i straffeloven? Hvordan hænger det sammen? Og give os et ordentligt grundlag, hvorudfra vi så kan sige: Jamen vi ønsker at gøre sådan og sådan, fordi vi gerne vil have gennemført de og de holdninger.

Men at afvise at få et ordentligt gennemtænkt grundlag fra folk, der er eksperter på det her område, finder jeg overordentlig særpræget.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Når jeg udtaler, at noget, som regeringen tidligere har udtænkt, var noget bras, så skyldes det jo udtalelser fra Østre Landsret, fra Vestre Landsret, fra Dommerforeningen, der følte, at man var nødt til at minde regeringen om, hvad der står i grundloven, at det nemlig er domstolene, der udmåler straffene, og det er Folketinget, der lovgiver. Det var det, der var problemet med regeringens voldspakke.

Så hvis fru Dorte Bennedsen ikke lytter til Østre og Vestre Landsret, er det helt i orden, men vi var enige med Østre og Vestre Landsret, og vi syntes, det var overordentlig pinligt, at man var nødt til at minde justitsministeren, ikke den nuværende, men den tidligere, om grundlovens § 3.

Kan fru Dorte Bennedsen slet ikke huske den sag?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Ja, jeg forstår det sådan, at fru Birthe Rønn Hornbech helst vil have en politisk debat, og det

er jeg enig i jo er det, vi ofte har ved førstebehandling. Men nu er det så endt i en teknisk debat meget hurtigt, og det mener jeg, fru Birthe Rønn Hornbech jo selv er skyld i netop ved at tage op, hvad den rigtigste måde at ændre straffeloven er.

Det er rigtigt, at jeg har været i samråd om spørgsmålet og afleverede her under samrådet en redegørelse for den måde, hvorpå Folketinget kan ændre straffebestemmelserne i straffeloven. Og det er rigtigt, at den måde, som Dommerforeningen helst ser straffeloven ændret på, er ved at hæve strafferammerne. Det tilkendegav Dommerforeningen i forbindelse med behandlingen af voldspakken i 1997.

Men det ændrer altså ikke, at Folketinget ikke kun i forbindelse med voldspakken i 1997, men også ved tidligere lejligheder har brugt det at gå ind og angive nogle skærpende omstændigheder i selve paragraffen og angive bemærkninger om, hvilken udvidelse af straf de skal føre til.

Det var det, fru Birthe Rønn Hornbech og et stort flertal stemte for i 1997, som vi har gjort det ved tidligere lejligheder. Og skal vi så ikke lade være med at diskutere teknikken. Det kan godt ske, at domstolens jurister har deres syn på, hvordan Folketinget skal vedtage ny lovgivning, men det er jo altså Folketingets ret at gøre det på den måde, som et flertal i Folketinget vil.

Sådan ville vi det alle sammen i 1997, også fru Birthe Rønn Hornbech og Venstre, som stemte for den skærpende omstændighed, at i de allervogreste voldstilfælde skulle domstolene dømme hårdere straffe. Det fjerner naturligvis ikke, at domstolene er suveræne i forhold til udmåling i de konkrete sager, der føres ved domstolene. Der er ingen, der har angrebet, at det efter grundlovens § 3 om magtdeling henhører fuldt og helt under domstolene og ikke under Folketinget.

Men det er Folketingets ret at angive, hvordan strafpositionerne skal indrettes.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg forstår forretningsordenen sådan, at jeg kun må stille spørgsmål til ordføreren, og jeg vil derfor spørge fru Dorte Bennedsen, om ikke det er rigtigt, at jeg slet ikke havde været på talerstolen, før fru Dorte Bennedsen og justitsministeren begyndte at tale om teknik og om Straffelovrådet.

Vi har stadig den opfattelse, at det her er en meget politisk sag. Det er et holdningsspørgs-

mål. Og er det ikke rigtigt, at den teknik, som jeg har kritiseret, var i forbindelse med en volds-pakke, der var udsat for meget kritik for nogle år siden? Og er det ikke rigtigt, at Venstre hele tiden har hævdet, at vi ønskede højere strafferammer? Kan fru Dorte Bennedsen komme uden om det? Og hvad er der så galt med det?

Vi er bare uenige. Når det er en miljøforbrydelse, så får den da ikke for lidt fra Socialdemokratiet og hr. Svend Auken, eller miljøministeren skal man vel kalde ham.

Formanden:

Jeg har sædvanligvis den regel, at hvis en minister går ind i en debat på korte bemærkninger, så tildeler jeg den spørgende en ekstra omgang. Men så er det også slut.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare spørge fru Dorte Bennedsen, den socialdemokratiske ordfører, om hun ikke kan bekræfte, at det er det rene vrøvl, når Venstres ordfører, fru Birthe Rønn Hornbech, hævder, at det her forslag handler om at øge strafferammerne for personfarlig kriminalitet.

Enhver, der har læst forslaget, kan jo se, at det f.eks. også omhandler menneskesmugling, som i sig selv ikke er personfarlig kriminalitet, og at der er et langt afsnit, der netop begrunder, at også menneskesmugling, der ikke har noget at gøre med økonomisk vinding, skal kunne straffes hårdere, fordi det, at der er mange asylsøgere i Danmark, er et stort problem for Danmark.

Så kan den socialdemokratiske ordfører ikke bekræfte, at det var noget vrøvl, Venstres ordfører sagde?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Til fru Birthe Rønn Hornbech: Der er intet galt ved at ønske højere strafferammer. Jeg er helt klar over, at det har Venstre og De Konservative gjort i årevis. Jeg sagde i øvrigt i mit første indlæg, at vi da ikke vil udelukke, at der på enkelte områder skal øges. Det vil vi vende tilbage til.

Men jeg kan da undre mig over, at fru Birthe Rønn Hornbech og Venstre giver tilslutning til at bede Straffelovrådet om at se på disse her ting og så kommer nu og fejer hele det arbejde til side. Jeg synes, det er en mangel på respekt både over for Folketingets beslutning og da i sandhed også over for Straffelovrådet. Så jeg synes ikke, der er så megen konsekvens i det.

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg sige, at jeg ikke ved, om det er det rene vrøvl, de ord var hr. Søren Søndergaards, men jeg vil sige, at det forslag, som ligger her, ikke er sådan voldsomt logisk. Jeg tror, det må være svar på hr. Søren Søndergaards spørgsmål.

Formanden:

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Det her forslag fra Det Konservative Folkeparti og Venstre kaldte både justitsministeren og den socialdemokratiske ordfører for en politisk markering. Det er korrekt, og det er rigtigt. Vi markerer klart og tydeligt nogle holdninger, vi har.

Men det giver os jo også anledning til at se, hvilke holdninger regeringen og Socialdemokratiet har. Og jeg kan altså konstatere, at den nuværende strafferamme for vold, voldtægt, menneskesmugling osv. stort set er o.k. ifølge det, både justitsministeren og fru Dorte Bennedsen har sagt. Det er også en klar markering. Vi er her fundamentalt uenige.

Det Konservative Folkeparti finder, at straffene for vold, specielt når det er grov vold mod helt uskyldige mennesker, er for lave.

Det Konservative Folkeparti finder, at straffene for voldtægt, specielt når det er massevoldtægt og voldtægt over for helt unge piger, er for lave. Det er vores holdning.

Og for det tredje finder Det Konservative Folkeparti, at det i forbindelse med uagtsomt manddrab og specielt, når det er uagtsomt manddrab, hvor det er en bilist, der mere eller mindre sanseløst beruset sætter sig ind i sin bil og kører ud og dræber ét eller flere mennesker, er forkert og urimeligt, at han eller hun 8 timer efter bliver sat på fri fod.

Bl.a. derfor dette forslag, og forslaget er godt. Det er retfærdigt, og det er tiltrængt. Det er godt, fordi det jo sender et klart signal til grove voldsmand, til voldtægtsforbrydere og til sanseløst berusede bilister om, at de i langt større omfang end i dag og i årene forud efter De Konservatives og Venstres opfattelse skal have en sanktion, som er hårdere end den, de får i dag.

Det er retfærdigt, fordi det af hensyn til offeret og det store flertal af den danske befolknings retsfølelse er urimeligt, at man kan begå grove overfald på fuldstændig uskyldige mennesker, som man ikke har set, før 2 sekunder før man slår dem, og så slippe med 3 eller 4 måneders fængsel. Også fordi, som jeg nævnte før, at man

eksempelvis sanseløst beruset i en stjålet bil kan slå et andet menneske ihjel og så slippe med en fængselsstraf på typisk 6-8 måneder og i første omgang blive sat på fri fod 8 eller 10 timer efter, når promillen er forsvundet.

Det er forkert. Det er det, det her forslag lægger op til, og endelig: Når jeg siger, det er tiltrængt, ja, så er det, fordi vi er overbeviste om, at det her vil virke præventivt eller det, der på almindelig dansk hedder afskrækkende. Der vil være et antal mennesker, der tænker sig om en ekstra gang, ellers får de i hvert fald god tid til at tænke sig om en ekstra gang, når de kommer ind og afsone en længere straf, så de ikke går ud og gør det samme én gang til.

Og lad mig bare slutte med at nævne eksemplet, som jo ikke er et enestående eksempel. Vi kender situationen fra Odense for 1½ måned siden, hvor en ung mand uden kørekort, stjæler en bil. Han er beruset, mere end dobbelt så meget, som han vil, han kører ind gennem Odense by med 120 km/t., kører over for tre røde lys og ved det tredje røde lys kører han direkte ind i en 21-årig ung mand, som brænder ihjel på stedet.

Han blev anholdt 1 minut efter. 8 timer efter var han på fri fod. Han har ikke fået sin dom endnu, men den dom, han får efter gældende retspraksis, synes vi er for mild, og derfor er det, vi med dette forslag også på det område foreslår en strafsøkærpelse. Det er vores holdning, og den holder vi fast i.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg har to spørgsmål til hr. Helge Adam Møller. Det ene spørgsmål er: Det forslag, der ligger her, er det så den samlede pulje af forslag, hvori Venstre og De Konservative ønsker skærpelse af straffen, eller er der flere i vente?

Altså, er det her det, der kommer? Hvis det bliver vedtaget, kommer der så ikke flere fra Venstre og De Konservative, eller er det kun en delmængde af de forslag, Venstre og De Konservative har?

Det andet spørgsmål, jeg har til hr. Helge Adam Møller, er om strafferammerne. Altså, ét af forslagene handler om en person, som udøver særlig rå, brutal legemsbeskadigelse, overfald af særlig rå og brutal karakter. Der er strafferammen 4 år.

Den foreslår Venstre og De Konservative sat op til 6 år, men hvorfor kun 6 år? Er det noget, der er i overensstemmelse med hr. Helge Adam Møllers retsfølelse, at en person, som har begået

virkelig rå og voldeligt overfald, så skal slippe med 6 år? Hvorfor ikke 8 år eller 10?. Hvad er den præcise begrundelse for de 6 år, de kun 6 år?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Søren Søndergaard stiller to spørgsmål.

Til det første, om det er den samlede pulje. Ja, det er den samlede pulje inden for det, vi kan kalde specielt personfarlig kriminalitet.

Det andet spørgsmål var vedrørende § 245, den grove vold, og hvorfor vi kun foreslår mellem 4 og 6 år. Når det er den ekstremt grove vold, hvor ofret udsættes for livsfarlige kvæstelser, ren mishandling, er det jo § 246, der bruges. Den går i øjeblikket op til 8 år, og den foreslår vi sat op til 10 år, så der er en tredje mulighed.

Lad mig bare nævne et eksempel med en dom fra Aalborg for 1½ måned siden. Her blev en rocker dømt for ualmindelig grov vold, ren og skær mishandling, mod en person, der ifølge lægeerklæringen var tæt på at afgå ved døden på grund af mishandlingen. Rockeren fik i byretten 3 år og 9 måneder, og det satte landsretten ned til 3 år og 3 måneder på trods af, at ofret var fuldstændig uskyldigt og var lige ved at afgå ved døden. Det synes vi er for billigt.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan godt forstå, hvorfor der er den forvirring om, hvad forslaget handler om. Handler det kun om personfarlig kriminalitet, og hvorfor er menneskesmugling så med? Eller handler det om alt det, hvor Venstre og De Konservative ønsker højere straffe? Kan vi ikke få det afklaret?

Men o.k., lad os så tage den ekstremt grove vold med varig legemsbeskadigelse. Her vil hr. Helge Adam Møller og Det Konservative Folkeparti have sat grænsen et par år op, nemlig til 10 år. Men hvorfor kun 10 år? Hvis man ødelægger et andet menneskes liv for evigt, hvorfor skal man så kun sidde i fængsel op til 10 år? Hvorfor foreslår man ikke fra Det Konservative Folkeparti 12 år eller 14 år eller 16 år? Eller hvorfor foreslår man ikke livstid? Hvad er den præcise forklaring på, at man lige er landet på 10 år i modsætning til 8 år eller i modsætning til 12 år?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Vi er landet på nøjagtig de grænser, fordi vi føler, at specielt i en række af de grove volds- og voldtægtssager slipper man i øjeblikket for bil-

ligt. Vi ønsker, at der skal være mulighed for at udmåle en længere straf i de sager, og vi har fundet disse grænser rimelige. Hvis hr. Søren Søndergaard synes, grænsen skal være 12, 14 eller 16 år, kan hr. Søren Søndergaard stille forslag om det, men det er det her, vi mener er det rigtige, og det er det, vi arbejder for.

Med hensyn til menneskesmugling er det jo ikke nogen personfarlig kriminalitet, siger hr. Søren Søndergaard, og hvorfor er det så med? Jeg synes, hr. Søren Søndergaard skulle prøve at snakke med de efterladte til de 81 kinesere, der på grund af en menneskesmugler døde i en container ovre i Dover.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu er det jo al menneskesmugling, man ønsker strafferammen sat op for, så det var ikke noget svar. Men jeg synes ikke, hr. Helge Adam Møller forholder sig til det, jeg spørger om.

Hvorfor skal det lige være 10 år? Betyder det, at hvis hr. Helge Adam Møller får gennemført det, vil hr. Helge Adam Møller ikke komme igen om 1 eller 2 år og sige, at nu skal det være 12 år? Der vil vel stadig være behov for at sende et signal, og hr. Helge Adam Møller snakker meget om, at vi skal sende et signal. Men når grænsen er 10 år, har vi vel også brug for at sende et signal? Og hvis vi så forhøjer den til 12 år, har vi vel også brug for at sende et signal? Og så forhøjer vi den til 14 år, og så har vi vel også brug for at sende et signal? Hvorfor skal det lige være 10 år? Det er det, man synes er rimeligt i dag, sagde hr. Helge Adam Møller. Men hvorfor er det mere rimeligt end 8 år, eller hvorfor siger man ikke 12 år?

Så siger hr. Helge Adam Møller, at hr. Søren Søndergaard kan jo stille et forslag om strammere regler. Men hvad så? Ville hr. Helge Adam Møller så stemme for det? Hvor går hr. Helge Adam Møllers grænse? Er forslaget her kun fremsat med henblik på, at hvis det bliver vedtaget, kan man komme med noget nyt på et senere tidspunkt? Eller hvad er forklaringen?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Forklaringen kan findes på side 2, 4 og 6 i bemærkningerne. Her er der omhyggeligt argumenteret for grænsen, og hvis hr. Søren Søndergaard stemmer for endnu højere grænser for grov vold og voldtægt osv., ønsker vi ikke at sætte dem højere op. Men vi ønsker heller ikke

at sætte dem lavere. Vi synes lige nøjagtig, det er de grænser, der er behov for i dagens Danmark, og at der skal være mulighed for at gå op til de grænser for de ekstremt grove voldsmænd. Det er hr. Søren Søndergaard uenig i, men o.k., det er hans problem.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Så forstår jeg ikke helt forslagsstillernes begrundelse for at forøge strafferammen, når det drejer sig om menneskesmugling, for her er begrundelsen jo netop, at man i nogle konkrete situationer næsten er gået op til maksimum, og derfor mener forslagsstillerne, at grænsen skal hæves. Jeg synes, argumentationen kører lidt i ring.

Formanden:

Fru Anne Baastrup som ordfører, og taletiden er jo kun 5 minutter.

Anne Baastrup (SF):

Forslagsstillerne foreslår betydelige forhøjelser af strafferammerne for forskellige typer kriminalitet.

Det er interessant, at vi på et tidspunkt, hvor kriminaliteten generelt er faldende, har så mange debatter om straf her i Folketingssalen. Det er også interessant at betragte de forskellige borgerlige partiers konstante fokus på, at der kun er én vej at gå, hvis ofre og samfund skal opleve, at en given kriminel handling skal afsones. Det er ved at bruge det forældede instrument fængsel, og mere fængsel hvis første omgang ikke hjælper.

SF ønsker at sætte ofrene for forbrydelserne i centrum, men det sker bare ikke i dag. Indsatsen over for ofre for forbrydelser skal have et markant løft, men hvor er der noget som helst i dette lovforslag, der peger på en konkret, målrettet indsats for at hjælpe ofrene?

SF ønsker, at der skal gribes effektivt ind over for de få, der begår kriminalitet. Vi ønsker, at en kriminel handling skal have en konsekvens, men vi ønsker også, at en kriminel handling skal have en konsekvens, der forhindrer, at den strafede begår ny kriminalitet, når den første forbrydelse er afsonet.

De borgerliges svar er alt for simpelt. I stedet for kun at tænke i fængsel som løsningen på alle spørgsmål, burde de tænke lidt mere langsigtet. Ser man i øvrigt på de udmeldinger, de borgerlige har, når det drejer sig om selve afsoningen,

får man det klare indtryk, at resocialisering ikke er et ord, der findes i de borgerliges ordforråd.

Et eksempel er den ballade, der kom af det cirkulære, der fulgte op på undersøgelsen fra SFI om børn af fængslede forældre. Kriminalforsorgen sagde, at der er risiko for, at børn bliver skadet, hvis de ikke får mulighed for at være sammen med deres forældre i en længere periode. De borgerliges svar var, at det var forældrenes egen skyld, hvis det var sådan, at deres handlinger ødelagde børnenes liv – ikke én eneste tanke for børnene.

I går fik vi en undersøgelse fra CASA, som viser, at når der anvendes alternativ straf, er recidivet langt lavere, end når man anvender de traditionelle fængsler. Det havde været interessant, om dette lovforslag i højere grad gik ind for en moderne tankegang og i højere grad gik ind i overvejelser om, hvordan vi forhindrer, at fremtidige kriminelle handlinger foretages af folk, der har været bag lås og slå.

Jeg synes, det er beskæmmende, at man i et lovforslag, hvor man tilsyneladende virkelig har tænkt sig om og har forsøgt at lave noget sammenhængende, ikke på noget tidspunkt kommer ind på risikoen for recidiv og ikke på noget tidspunkt kommer ind på overvejelser om, hvordan vi forhindrer, at flere bliver ofre i fremtiden. Det synes jeg er beskæmmende. Forslagsstillerne ved jo, eller burde i hvert fald vide, at Straffelovrådet er i gang med en stor kortlægning af hele straffelovens strafferammer. SF viser respekt for dette arbejde, for det er vigtigt, at vi får en bedre sammenhæng mellem de forskellige typer kriminalitet og straffens længde. Men den model, der her er foreslået, er for simpel og for uigennemtænkt.

SF afviser forslaget.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Til orientering for fru Anne Baastrup vil jeg godt nævne, at vi omhyggeligt har nævnt i bemærkningerne, at det forebyggende arbejde ikke alene skal fortsætte, men også udbygges. Vi fremhæver specielt et par gange SSP-arbejdet, som foregår flot og godt i en række kommuner, men i en række kommuner godt kunne blive endnu bedre, fordi det allerbedste selvfølgelig er at forhindre, at der er nogen, der ender som voldsmænd. Det er netop det signal, forslaget sender, ligesom når SF eksempelvis foreslår skærpede straffe for økonomisk kriminalitet eller miljøkriminalitet. Det stemmer vi jo for med stor fornøjelse, fordi

vi er overbevist om, at det er med til at få nogle til at lade være med at begå kriminalitet.

Med hensyn til ofrene skal jeg gøre opmærksom på, at jeg er overbevist om, at vores forslag er til gavn for ofrene. Jeg tror, man belaster den familie, som eksempelvis har været ude for, at deres søn er blevet dræbt af en spritbilist, ti gange hårdere, når de 8 timer efter at have sagt farvel til sønnen på sygehuset må opleve, at gerningsmanden bliver sat på fri fod, og de næste dag kan se hans billede på forsiden af en eller anden lokalavis. Men det synes fru Anne Baastrup altså er godt nok for ofrene.

Jeg synes, det ville være mere rimeligt, at gerningsmanden blev siddende i varetægtsfængsel, indtil han blev idømt sin fængselsstraf, og derefter kom direkte i fængsel. Han har ikke fortjent at være på fri fod et par måneder, før han får sin straf, for det er ikke til gavn for ofrene.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Hr. Helge Adam Møller ved eller burde i hvert fald vide, at når man har været offer for en kriminel handling, vold eller andet, er der stort set ikke nogen samlede tilbud til ofrene, og jeg synes, det havde været passende, hvis Venstre og De Konservative havde gjort sig nogle overvejelser her. Det havde også været passende, hvis de i det mindste havde gjort bare nogle ganske, ganske få bemærkninger om, at det er erfaringen, at når man kommer i fængsel, lærer man endnu bedre at blive kriminel. Man får mulighed for at få stoffer m.v., man får mulighed for at komme ind i et misbrug. Fængslet er en enorm god uddannelsesplads, hvis man vil lære at blive kriminel, og jeg synes godt, at forslagsstillerne kunne have været inde på nogle af de elementer.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg er enig i, at fængslerne ikke altid er den bedste opdragelsesanstalt, hvis man vil gøre folk kriminalitetsfri, men det ønsker Det Konservative Folkeparti da også at gøre noget ved, og det har vi også stillet forslag om. Vi ønsker f.eks. at gøre fængslerne meget mere narkofri, end de er i øjeblikket. Danske fængsler flyder med narko, og det synes vi ikke er acceptabelt.

Vi er også villige til at betale det, det koster at gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige, for at folk ikke bliver narkomaner, mens de er i fængsel, og ikke bliver tvunget til at smugle

narko ind til de stærke fanger, når de er på udgang. Vi har foreslået en lang række ting, men mig bekendt har SF hver gang stemt imod.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Grunden til, at SF har afvist De Konservatives forslag på området, er, at de ikke rigtig virker. Sagen er jo, at hver gang, der har været bare den mindste sag med en person, der har været på udgang med henblik på uddannelse eller andet, hidser de borgerlige sig op over, at det kan lade sig gøre. Hver gang, der gøres et forsøg på at give et menneske, der sidder i fængsel, mulighed for at fastholde sit sociale og familiemæssige netværk, hidser de borgerlige sig op.

Sagen er, at Venstre og De Konservatives fængselspolitik udelukkende baserer sig på, at man låser folk inde og smider nøglen væk, og det er der ikke megen resocialisering i. Der er ikke megen forståelse for, at når de mennesker kommer ud, skal de rent faktisk kunne fungere i samfundet og selv være med til at bidrage til udvikling af samfundet og ikke lande bag de stive gardiner igen. Hvornår er Venstre og De Konservative kommet med et forslag vedrørende sammenhængen mellem fængselsvæsenet, kriminalforsorgen og kommunernes aktiviteter? Jeg kan ikke huske det.

Formanden:

Hr. Peter Skaarup som ordfører.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti er vi meget positive over for det forslag, som er fremsat af Venstre og De Konservative.

Som det er fremgået af debatten, ser det desværre ud til, at der ikke bliver flertal for forslaget, men vi håber da, at Venstre og De Konservative vil grave det frem af gemmerne efter næste folketingsvalg, for der er tegn på, at der bliver lidt mere forståelse for de synspunkter, der ligger bag forslaget.

Der er også noget, der tyder på, at vælgerne mener, at der skal ske nogle ændringer på retsområdet. Det håber vi i hvert fald bliver tilfældet, og skulle Venstre og De Konservative efter fintællingen glemme at få forslaget genfremsat, når de eventuelt sidder i regering, vil vi være dem, der minder en borgerlig regering om, at her har vi noget, der *skal* igennem på et tidspunkt.

Vi mener, der er grund til, at der ved den grovere vold – voldtægt, menneskesmugling og grov kriminalitet i det hele taget – sendes det signal til domstolene, at de straffe, vi giver i dag, er for få og små. Derfor tror vi også, det vil motivere de kriminelle til ikke at begå mere kriminalitet, hvis strafferammerne kommer op på et klart højere niveau.

Men jeg må samtidig sige, at der i det fremsatte forslag måske mangler nogle ting, som jeg godt vil nævne her i dag. Vi er bl.a. skeptiske over for, at man ikke har minimumsstraffe med, for – og det har justitsministeren også været inde på under debatten – hvis vi hæver strafferammerne og i forvejen er utilfredse med, at dommerne ikke idømmer højere straffe på baggrund af de eksisterende strafferammer, altså at de ikke udfylder de strafferammer, vi har i dag, så når vi ikke ret langt. Det er klart, at vi sender nogle signaler til domstolene, og vi kan håbe, de signaler virker, men vi mener, det er nødvendigt, at vi også indfører nogle begreber som minimumsstraf for i hvert fald visse typer af kriminalitet.

Vi har jo allerede minimumsstraffe i lovgivningen i dag, så hvorfor ikke indføre dem for f.eks. voldtægt? Det vil være helt oplagt at starte det sted og sige, at hvis der begås voldtægt, er der altså en minimumsstraf på f.eks. 2 års fængsel. Det er vores udgangspunkt for debatten.

Vi efterlyser altså, at man fremover i den slags forslag – jeg ved også, at i hvert fald De Konservative har været inde på det før – tager med, at minimumsstraffe er en afgørende ting, hvis vi skal komme omkring ved denne her meget grove type af forbrydelser, vi f.eks. ser på voldtægtsområdet. Så det skal være vores opfordring, at man tager det med, for det hjælper ikke ret meget, hvis vi bare ser på strafferammerne og de så ikke bliver udfyldt.

Med hensyn til punkt 8 i lovforslaget, den groveste vold, forstår vi ikke rigtigt, hvorfor man graduerer det på den måde, man gør. I § 244, den milde vold, går man altså fra 1½ år til 3 år, en fordobling. I forhold til den mellemgrove vold – eller jeg vil jo også sige grove vold – § 245, siger man fra 4 til 6 år, men man bliver ligesom lidt bange under § 246 og siger kun fra 8 år til 10 år, som forholdsvis er en lille stigning. Der synes vi, det rigtige ville være i forhold til den groveste vold at sige, at vi udvider strafferammen til 12 år, sådan at muligheden i hvert fald er til stede for at give en høj straf, hvis

et menneske fuldstændig banker et andet menneske sønder og sammen.

Vi skal jo stadig væk huske på, når vi ser på de her strafferammer, at det jo lyder vældig flot, at strafferammen i dag er 8 års fængsel for den groveste vold, men vi skal huske på, at den strafferamme meget sjældent bliver udfyldt. Vi har lige set et lovforslag her for nylig, der blev vedtaget efter lang tids pres fra den borgerlige side, nemlig vedrørende spørgsmålet omkring maskeforbud. Så ser vi den første dom på området, hvor der er en strafferamme på ½ års fængsel. Dommen lyder på sølle 1.000 kr. i bøde for at bære en hætte under en demonstration. Det er jo ikke særlig afskrækkende.

Derfor skal vi huske på, at strafferammer lyder meget godt, og det lyder også flot, hvis vi kan sætte strafferammen noget højere op her – det går vi også ind for – men det er ikke altid nok. Og spørgsmålet er, om man ikke skal ind med nogle minimumsstraffe. Jeg kunne f.eks. godt forestille mig, at man ved overtrædelse af sådan noget som maskeforbud fik en minimumsstraf på i hvert fald fængsel, for det er jo ikke særlig afskrækkende, at man kommer til at betale 1.000 kr. i bøde. Det er ikke noget, der afskrækker ret mange fra at lave det samme en gang til. Derfor kan det være, Enhedslisten sådan set er glad nok for den dom, som kom i den her uge.

Jeg skal afslutningsvis sige, at vi godt kunne tænke os at kigge på visse andre dele af det her forslag. F.eks. synes vi ikke, at det er godt nok, at V og K lægger op til, at bevisreglerne omkring kollektiv straf ikke skal ændres.

Jeg har ikke mere tid nu. Jeg skal bare sige, at vi kan støtte lovforslaget. Vi synes helt klart, at det er gode skridt i de rigtige retninger, men vi mangler nogle få ting i det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det er skridt i den rigtige retning, siger hr. Peter Skaarup. Men så siger hr. Peter Skaarup også, at hvis man virkelig banker en person sønder og sammen, skal man ikke nøjes med en strafferamme på 10 år. Så skal der være en strafferamme på 12 år.

Men jeg vil gerne spørge hr. Skaarup: Hvorfor kun 12 år? Altså hvis man virkelig banker en person sønder og sammen, hvorfor skal man så slippe med 12 år? Hvorfor skal det ikke være 14 år? Er hr. Skaarup ved at blive lidt blød over for de kriminelle, eller hvad er det, der foregår?

(Kort bemærkning.)

Elisabeth Arnold (RV):

Det er hr. Peter Skaarups bemærkning om minimumsstraf for voldtægt, som bringer mig til tallerstolen, for når hr. Peter Skaarup omtaler voldtægt, er det jo rigtig nok – og det er vi enige om – en modbydelig forbrydelse, men det blev sagt meget firkantet, som om, at hvis der er tale om voldtægt, må der være en minimumsstraf. Hr. Peter Skaarup ved jo udmærket godt også fra læsning af dagspressen, at der er mange definitioner af voldtægt. Der kan være forskellige opfattelser af, om den handling, der er blevet udført, faktisk er voldtægt eller ej. Forskellige retsinstanter kan have forskellige opfattelser af, hvordan begivenhederne faktisk er foregået.

Nu er vi allerede så vidt i statistikken, at vi opererer med forskellige former for voldtægt: Kontaktvoldtægt, massevoldtægt, overfaldsvoldtægt osv., osv. Danmark er et af de få lande i verden, hvor det faktisk er muligt at dømmen en mand for voldtægt mod sin egen kone. I masser af lande i verden er det fuldstændig umuligt. Det kan ikke forekomme. Der accepterer man simpelt hen vold i parforholdet som noget, man bare skal finde sig i. Men i Danmark kan man altså dømmes for voldtægt mod sin egen kone.

Så det er en meget, meget varieret vifte af typer af forbrydelser. Man kan ikke bare sige »minimumsstraf for voldtægt« så firkantet.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Nej, blød i forbindelse med det her er der ikke tale om, vil jeg gerne sige til hr. Søren Søndergaard. I Enhedslisten er man blød, i SF er man blød, og regeringen har igennem årene været blød. Det er grunden til, at det er nødvendigt at fremsætte forslag som det her og nødvendigt, at vi arbejder med det hele tiden. Men vi er bestemt ikke bløde.

Det kunne for mit vedkommende sagtens være 14 år. Vi har bare sagt flere gange, at vi synes, 12 år vil være et fornuftigt niveau. Vi synes i øvrigt også, at det fornuftigste, når man nu har tilrettelagt forslaget, som man har fra Venstres og De Konservatives side, ville være at følge cirka den procentstigning, som de andre voldsparagraffer bliver forøget med, og dér forøger man altså den skrappeste med meget lidt i forhold til de andre paragraffer. Det er grunden til, at jeg nævnte det, som jeg gjorde.

Med hensyn til voldtægt: Jamen det kan godt være, at Det Radikale Venstre ikke mener, at det

er så alvorligt, at der skal være en minimumsstraf. Vi mener, at det er så alvorligt, uanset om det er den ene eller den anden eller den tredje form for voldtægt. Voldtægt er voldtægt, og derfor skal der være en ordentlig straf for det.

Hvis dommerne og retssalene ikke kan sørge for, at der kommer den straf, må vi tage sagen i egen hånd herinde og sikre, at minimumsstraffene gør, at det ikke er til at komme uden om at dømme hårdere. Og det er nødvendigt – det viser statistikkerne – med en minimumsstraf på det område, uanset om man fra venstrefløjens side kan lide det eller ej.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jo, hr. Peter Skaarup er blød over for de kriminelle. Det husker vi jo fra dengang, Dansk Folkeparti stemte imod kriminalisering af børnebank. Det var Dansk Folkeparti meget imod. Der forsvarede man, at man skulle have lov til at banke sine børn. Så man er jo lidt blød, når det gælder.

Men denne her debat viser sig jo i al sin absurditet. Regeringen er blød, siger Det Konservative Folkeparti og Venstre, fordi der kun er en strafferamme på 8 år. Derfor skal vi have en på 10 år, siger De Konservative. Så går Dansk Folkeparti op og siger: De Konservative er bløde, for de vil kun have en strafferamme på 10 år; vi skal have en på 12 år. Og så kan nogle, der ligger endnu længere ude til højre end Dansk Folkeparti – det er svært, men der findes sikkert nogle – så sige: Ah, man er blød i Dansk Folkeparti; vi skal have en strafferamme på 14 eller 16 eller 18 eller 20 år eller livstid eller dobbelt livstid eller tredobbel livstid, som man har i USA.

Der er ikke en eneste, der diskuterer: Hvordan undgår vi denne her kriminalitet, hvordan får vi begrænset denne her kriminalitet, hvordan får vi forhindret denne kriminalitet? Hvordan forhindrer vi, at de forbrydere, der har begået forbrydelser én gang, ikke gentager deres forbrydelser?

Helt ærligt: Diskussionen er absurd.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Min korte bemærkning før gik jo netop ud på at sige til hr. Peter Skaarup: Jamen voldtægt er ikke voldtægt. Så enkelt er det ikke. Det er derfor, vi ikke vil have minimumsstrafferammer, fordi der kan være forskellige meninger om, hvad voldtægt er for noget.

Jeg fremhævede, at i langt de fleste lande i verden er en voldtægt inden for ægteskabets rammer eller inden for hjemmets fire vægge ikke voldtægt. Selv om kvinden synes det, kan hendes mand ikke dømmes, for i juridisk forstand kan det ikke være voldtægt. Det kan det altså godt i Danmark. Det synes jeg er fremragende. Det er krænkelsen af den enkelte kvinde, som træder frem. Det er den, der skal dømmes. Og derfor kan man dømme en mand for voldtægt mod sin kone i Danmark. Det kan man ikke i adskillige andre lande.

Så voldtægt er ikke altid voldtægt.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil sige to ting.

For det første siger hr. Peter Skaarup, at han går ind for minimumsstraffe. Jeg ved ikke, om hr. Peter Skaarup har læst bemærkningerne til det her forslag, men der præciserer man jo netop, at det er en uhensigtsmæssig måde at indføre minimumsstraffe på, fordi man så risikerer det, som var årsagen til, at vi fjernede minimumsstraffene i voldtægtssager, og det var, at domstolene simpelt hen holdt op med at bruge bestemmelsen om voldtægt i sager, hvor det drejede sig om kontaktvoldtægt. Man gik over og anvendte bestemmelsen om ulovlig tvang i stedet for.

Hr. Peter Skaarup har muligvis et problem. Vi har diskuteret det her i Folketingssalen. Det kan være, hr. Peter Skaarup ikke kan huske det.

Så undrer det mig, at hr. Peter Skaarup i den grad skal være så tough on crime på det hele undtagen vold i ægteskabet. Hvornår har jeg set hr. Peter Skaarup offensivt gå ud på samme måde, når det drejer sig om vold i ægteskabet? Hvad var det, hr. Peter Skaarup rejste sig og sagde, dengang vi havde ministeren i samråd? Jeg oplevede, at hr. Peter Skaarup var mærkbart stilfærdig, ligesom hr. Peter Skaarup i den grad var afvisende, da vi indførte forbud mod revselse af børn, da vi simpelt hen indførte, at det var strafbart at slå sine unger.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes ikke rigtig, vi kommer nogen vegne med hensyn til hr. Søren Søndergaards meget spidsfindige diskussion af, om strafferammen skal være det ene eller det andet.

Det, der står fast for os, er som sagt, at vi ønsker, at strafferammen skal sættes betragteligt

op, specielt for den groveste vold. Jeg hører aldrig Enhedslisten fortælle, om Enhedslisten mener noget om den groveste vold. Jo, man mener noget om, at man skal prøve at forhindre det, men det mener alle jo. Spørgsmålet er, hvordan vi gør det. Gør vi det ved at være så slappe over for det her, som Enhedslisten er? Det tror jeg ikke man gør.

Med hensyn til fru Elisabeth Arnold og spørgsmålet om voldtægt og minimumsstraffe må jeg sige, at jeg har svært ved at se forskel på de her voldtægter. Jeg mener, voldtægt er voldtægt, det er overfald, det er vold. Så lad os være enige om det og sige: Jamen hvis vi ser på statistikkerne, og hvis vi skal have sat kraftigt ind over for det her, er det nødvendigt med minimumsstraffe. Så kan vi ikke bare sige: jamen vi forhøjer strafferammerne, og det så viser sig, at domstolene ikke følger det.

Det er også svar til fru Anne Baastrup. Det er rigtigt nok, at man i forslaget tager lidt afstand fra minimumsstraffe, og det er også det, jeg gør opmærksom på er et problem.

Må jeg spørge fru Anne Baastrup, om det ikke er rigtigt, at vi inden for straffelovgivningen har minimumsstraffe. Når der f.eks. er tale om mord, er der minimumsstraffe. Hvorfor har vi det? Fordi vi betragter mord som så alvorligt, at her er det nødvendigt at sætte nogle meget klare grænser for, hvad man kan gøre, og derfor har man minimumsstraffe.

Er vi ikke enige om, at voldtægt er meget forfærdeligt? Det er meget alvorligt, og derfor skal vi også have minimumsstraffe på voldtægtsområdet. Jeg kan ikke se, der er nogen vej uden om den varme grød her.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er fuldstændig rigtigt, at vi har minimumsstraffe, når det drejer sig om drab. Men sagen er, at dér er der et menneske, der er død.

Her er der simpelt hen en forskel mellem ulovlig tvang og voldtægt. Erfaringerne fra 1970'erne viser, at da vi havde minimumsstraffen i voldtægtsager, og kvindebevægelserne begyndte at sætte fokus på voldtægter i ægteskabet, rejste man sager, hvor man endte med at anvende bestemmelsen om ulovlig tvang i stedet for voldtægtsparagraffen, fordi man ikke mente, at et år bag lås og slå til ægtemanden var den rigtige måde at løse det problem på.

Så vil jeg sige noget om minimumsstraffe, hvor vi har det, eksempelvis for mord. Jeg ved

ikke, om hr. Peter Skaarup husker det, men for et par år siden var der en far, der blev slået ihjel af to sønner, fordi han altid havde været meget, meget voldelig over for dem. Hvad var det, domstolen valgte at gøre dér? Man idømte dem en straf, og så fritog man dem bagefter for straffen. Det viser jo, at domstolene bliver nødt til at være kreative i de der meget spidsfindige sager.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg kender ikke til det konkrete tilfælde vedrørende den sag, som fru Anne Baastrup nævner, men det, jeg kan sige, er, at der som sagt neop er en grund til, at man inden for det område, der hedder mord, har en minimumsstraf. Det er, fordi man betragter det som så alvorligt, at her skal der noget rigtig godt til, der kan sørge for at afskrække andre fra at begå det samme. Derfor har man minimumsstraffen.

Så er det, jeg spørger fru Anne Baastrup: Hvorfor kan vi ikke indføre det på det område, der hedder voldtægt? For vi er vel enige om, at det også er meget alvorligt? Der er ikke en, der er død måske, men der er en, der er krænket for resten af livet, og som kommer til at bære den smerte, der ligger i det, resten af livet. Og dér bør vi her fra Folketingets side kunne sige: Det vil vi altså tage hårdt fat om.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu begynder det at blive meget, meget spidsfindigt.

Er hr. Peter Skaarup ikke enig med mig i, at ved overlagt mord er det meget vanskeligt at finde en anden bestemmelse? Der er det, domstolene så springer til i situationer som den, jeg nævnte, at give straffritagelse. Men når det drejer sig om voldtægt, har man en anden bestemmelse, og erfaringen fra 1970'erne viser, at så anvender man bare den anden bestemmelse. Derfor er det et slag i luften, hvis det er, at hr. Peter Skaarup får magt, som han har agt, og gennemfører minimumsstraffe her, for domstolene vil anvende den indvendige side af hovedet. Det kan hr. Peter Skaarup ikke forhindre dem i at gøre.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg erklærer mig altså fuldstændig enig med fru Anne Baastrup.

Hr. Peter Skaarup stillede et klart spørgsmål: Hvorfor kan vi ikke anvende minimumsstraf for voldtægt? Det kan vi ikke, for så dømmes domstolene efter en anden paragraf, nemlig den om ulovlig tvang, og derfor finder de selv ud af at graduere straffen, så den passer til det, som domstolen synes den pågældende person skal have.

Formanden:

Hr. Peter Skaarup. Jeg skønner, at vi begynder at køre i ring i den debat her, så jeg havde tænkt mig at gå videre nu.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Enig, men jeg bliver ved med at få spørgsmål fra SF, De Radikale og Enhedslisten, og det er vel egentlig heller ikke så overraskende. Det er jo netop de partier, som har en fundamental anden opfattelse af det her, end Dansk Folkeparti har.

Men blot lige for at afslutte: Vi er enige om, at mord er så alvorligt, at domstolene måske dømmes det meget hårdt, og derfor mener jeg også, at voldtægt skal dømmes meget hårdt. Jeg kan stadig ikke forstå, hvad årsagen er til, at SF ønsker at blive ved med at køre rundt i en enkelt sag, hvor domstolene har været lidt kreative, som fru Anne Baastrup siger. Det, der er mit udgangspunkt, og det ved jeg også er domstolenes udgangspunkt, er, at når der er tale om mord, så er der en minimumsstraf, der udløser en alvorlig straf for det.

Så er det, jeg spørger: Er det ikke næsten lige så alvorligt, når der er tale om voldtægt, der krænker en person for resten af livet? Måske kan det næsten være værre for nogle, fordi de resten af deres liv må leve med det overfald, den krænkelse, der skete. Hvorfor er det så så forkert at indføre minimumsstraf på det her område? Det forstår jeg ikke at SF ikke vil være med til. Jeg forstår i øvrigt heller ikke, at Venstre og De Konservative ikke vil være med til det. Jeg har tidligere hørt, at i hvert fald De Konservative har støttet noget sådant.

Formanden:

Fru Sonja Albrink som ordfører.

Sonja Albrink (CD):

Lovforslaget er jo en række af flere forslag, som er fremsat i denne her samling, og som jo alle har til formål at gennemføre en straffeskærpelse for voldsforbrydelser.

Da vi jo i CD har fremsat forslag om en af tingene, nemlig om indførelse af minimumsstraf i sager, hvor der indgår krænkelse af legemet, så kan det vel næppe overraske nogen, at vi er på linje med de intentioner, der også gives udtryk for i dette lovforslag.

Det, der står tilbage, er altså selve måden, man ønsker at gennemføre en generel straffeskærpelse på. Forslagsstillerne til dette forslag mener, at en forhøjelse af strafferammen kombineret med en tilkendegivelse af, at straffniveauet skal hæves proportionalt med den forhøjede strafferamme, er den rigtige vej frem. Vi føler måske ikke, at det lige er den måde, vi skal sikre os på i CD. Det, vi navnlig tror på, er, at der er behov for en markant og øjeblikkelig ændring af retstilstanden her og nu, og den opnår vi efter vores bedste overbevisning bedre ved, at man kigger på de nedre afgrænsninger eller med andre ord minimumsstraffene.

Vi er som sagt helt enige med forslagsstillerne i, at der er behov for at få vendt bøtten. Forholdet mellem straffen for visse berigelsesforbrydelser og forbrydelser mod legemet er simpelt hen for skævt, og det er også derfor vigtigt, at man får skabt en ny retstilstand.

Forslaget indeholder også tiltag, som ikke er omfattet af det beslutningsforslag, som jeg kom ind på før, nemlig spørgsmålet om straffen for menneskesmugling. Her er tale om forhold, som i forvejen tilsyneladende bedømmes ret hårdt inden for den bestående strafferamme, noget, man jo også kunne have ønsket sig gjaldt i forbindelse med nogle af de andre bestemmelser, som vi har drøftet, og vi er også helt enige med forslagsstillerne i, at rammen godt kunne udvides i takt med, at menneskesmugling er blevet mere og mere udbredt organiseret. Så altså den del af forslaget kan vi også støtte.

Som jeg også sagde, har Folketinget jo for kort tid siden behandlet et forslag fra Det Konservative Folkeparti om straffeskærpelse for voldtægt. Forslaget her skal, som også jeg gav udtryk for, ses sammen med det forslag, som vi i CD har lagt frem, og som trækker i samme retning.

Vi er altså 100 pct. enige i intentionerne i forslaget, der både er påkrævet og den rigtige vej at gå. Vi ved også godt, at straf alene ikke løser voldsproblemerne, men det, der er så vigtigt, er, at der står respekt i befolkningen om, at samfundet handler hurtigt og konsekvent, og det er i den nuværende retstilstand efter vores bedste mening ikke altid, at det sker.

Som sagt: Vi vil meget gerne gå ind i udvalgsarbejdet og også medtage vores eget forslag, og fra CD skal det lyde i dag, at vi er positive over for det foreliggende forslag.

Elisabeth Arnold (RV):

Det er jo en tilbagevendende diskussion, vi har om strafniveauet i voldssager og i voldtægtssager, og vi skal fra Det Radikale Venstres side sige, at vi ikke kan støtte det fremsatte forslag. Det var der nok heller ikke nogen af forslagsstillerne, der havde ventet vi ville gøre.

Jeg vil blot begrunde det med at sige, at vi føler faktisk, at det strafniveau, vi har i vores voldssager i Danmark, er passende. Når vi sammenligner med internationale erfaringer, ligger vi ganske højt. Vi anmelder mange, og vi dømmer mange til frihedsstraf. Vi ligger ganske højt på listen. Vi er i superligaen i Europa, hvis man kan bruge det som et udtryk for god retspleje.

Men jeg vil godt sige, at vi har meget store betæneligheder ved, om det bare er et spørgsmål om varighed af straffene, eller om vi ikke også skal sætte meget mere ind på at få en hastig, en hurtig retspleje i forbindelse med vold. Det er netop sådan, som den tidligere ordfører fra Centrum-Demokraterne sagde, at man skal skride ind hurtigt og konsekvent, og uanset hvor lang en straf folk får, så betyder det, at der går lang tid, fra forseelsen er begået og man får dommen, og til man kan afsone den, selvfølgelig alt sammen ventetider, som betragteligt nedsætter fornemmelsen af, at samfundet skrider ind over for disse forbrydelser.

Derfor synes vi, man skal sætte meget ind på at få en hurtig retspleje i modsætning til specielt at bure folk inde i længere tid. Vi har en meget begrænset tro på, at selve varigheden af en fængselsstraf har nogen som helst gavnlig indflydelse på de personer, der sidder derinde, men man skal naturligvis have en fuldstændig åben holdning til, at der også er en hævnfølelse hos ofrene og ofrenes pårørende, som også skal komme til udtryk i, at gerningsmanden bliver spærret inde. Vi er helt klar over, at sådan er mekanismerne i den menneskelige natur, og det skal vi ikke prøve at skjule.

Vi synes som sagt, at niveauet for voldsstraffe ligger o.k., som det gør, men mange flere voldsforbrydelser end tidligere bliver jo anmeldt. Værtshusslagsmål, som tidligere blot ville bestå i, at man kom hjem med et blåt øje, og så skulle man sørge for at blive rask igen, vil nu ende som en voldssag. Lærere, som tidligere slog på deres

elever, uden at det var noget, der gav anledning til større uro, er også noget nu, der ender som en voldssag. Så vi har jo ændret vores grænse for, hvornår vi accepterer vold. Det er helt oplagt, at tolerancen i samfundet over for vold er meget kraftigt sænket.

I forbindelse med nogle af de bemærkninger, der er i lovforslaget, er de udtalelser, der er om lægdommere, faldet mig lidt for brystet, ligesom det er tilfældet for flere andre ordførere. Jeg synes, det er et utrolig vigtigt element i vores retspleje, at vi har lægdommere både som nævninge og som domsmænd, der kan bedømme en sag, når de har fået den ind under huden, som det står beskrevet.

Der står beskrevet, at de bliver bløde i knæene, når de får en sag ind under huden. Jamen det er jo vigtigt, at lægfolk, der deltager i retsplejen, får en sag ind under huden. Det er jo det væsentligste formål overhovedet med at have dem med, at almindelige mennesker kommer ind og får lov til at sætte sig ind i en sag og får hørt både forsvare og anklager og alle andre argumenter, der er i den pågældende sag, og som derudfra tager stilling til sagen uden at lade sig påvirke af, hvad der i øvrigt foregår i pressen eller i medierne eller i den almindelige diskussion ude i samfundet. Jeg synes, det er en utrolig vigtig funktion, og jeg kan ikke forstå, at man vil referere sådanne nedladende bemærkninger i et lovforslag og oven i købet sige, at man er enig i de pågældende udtalelser. Jeg synes, det er en undervurdering af lægelementet i retsplejen.

Med disse bemærkninger vil jeg blot sige, at Det Radikale Venstre ikke kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg forstår ikke helt fru Elisabeth Arnolds betragtning over lægdommere. Nu er der jo tale om et citat fra en landsdommer, som vel ved, hvad det drejer sig om. Men skal det forstås på den måde, at fru Elisabeth Arnold mener, at vi skal lovgive efter, hvad befolkningen siger til Gallupundersøgelser? I så fald er der jo slet ingen tvivl, så skulle strafferammerne have været højere end det, der er tale om i dag, og højere end det, der står i lovforslaget.

Så var fru Elisabeth Arnold inde på, vi skulle have en hurtigere retsforfølgning. Det ønsker vi fra forslagsstillerens side. Vi ønsker også en højere opklaringsprocent. Det tror vi også har en væsentlig præventiv effekt.

Jeg vil derfor gerne spørge fru Elisabeth Arnold, om bemærkningerne lægger op til, at vi genforhandler politiforliget, så vi får afsat flere penge til mere politi, flere domstole og flere fængsler. Er det det, fru Elisabeth Arnold lægger op til? Det er jo ikke gratis, og så vidt jeg husker, var fru Elisabeth Arnold absolut imod Venstres og De Konservatives forslag om, at vi skulle have mere politi og flere midler til politiet i forbindelse med politiforliget. Er det ikke rigtigt?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Nu kommenterede fru Elisabeth Arnold ikke den del af det, som har med menneskesmugling at gøre. Er det ikke sådan, at Det Radikale Venstre har forståelse for de store kriminelle sager, der er om menneskesmugling, de 40-50 døde, der var i England.

Vi kan risikere at få en tilsvarende sag her i Danmark, og vi er jo allerede oppe imod loftet i straffene for menneskesmugling. Kunne det ikke også få en kommentar med fra Det Radikale Venstre?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nej, vil jeg sige til fru Birthe Rønn Hornbech, selvfølgelig skal vi ikke lovgive efter tilfældige Gallupundersøgelser, tilfældige strømninger, der måske er inspireret af en enkelt sag. I så fald havde vi vel også allerede nu fået indført dødsstraf som en konsekvens af Lundinsagen, så det mener jeg bestemt ikke vi skal gøre. Det ved jeg også fru Birthe Rønn Hornbech heller ikke mener.

Men lægdommeres medvirken, lægelementet i retsplejen er jo en vigtig del af at få fornemmelsen af, om der er overensstemmelse mellem rettens resultater og den fornemmelse, som den almindelige befolkning har for, hvordan sådan nogle sager skal udmøntes, hvilke straffe der skal udmåles.

Der er det læge element en slags barometer, en slags ventil, et slags kendetegn på, om der er overensstemmelse mellem det, retten dømmes, og det, som almindelige mennesker mener. Jeg mener, det er en utrolig vigtig funktion, som disse læge folk har i retsplejen.

Om politiforliget vil jeg blot sige, at det løber jo det antal år, politiforliget er aftalt til, og når det er udløbet, skal vi selvfølgelig forhandle et nyt politiforlig, og det deltager jeg meget, meget gerne i. Så skal vi selvfølgelig indhøste erfaringer

fra det politiforlig, vi allerede har indgået, men jeg vil da ikke begynde at forhandle det midt i perioden, medens det løber.

Der er ikke nogen som helst tegn i sol og måne på, at politiet ikke har de tilstrækkelige midler, det skal bruge til at arbejde med i den periode, politiforliget løber.

Der er i øvrigt også indgået et forlig om kriminalforsorgen, hvor der bliver bygget et nyt fængsel. Det er fru Birthe Rønn Hornbechs parti, så vidt jeg ved, også med i.

Til sidst vil jeg sige til hr. Karsten Nonbo: Det er rigtigt, jeg ikke nævnte menneskesmugling. Det var ikke, fordi jeg ikke ønskede at tale om det, men det var af tidsgrunde. Men jeg vil godt sige, at der har vi præcis de samme betænkeligheder, som også justitsministeren nævnte, i den forstand, at vi godt kan se, at man rammer mod loftet nu, men vi har fra radikal side sagt o.k. til, at ministeren forhandler på EU-plan om en generel forhøjelse af strafferammerne for menneskesmugling for at få mere ensartede strafferammer for menneskesmugling i Europa.

Det ved jeg at fru Birthe Rønn Hornbech eller andre har sagt er det rene vås, fordi det ikke betyder noget. Jeg mener faktisk, det betyder noget, at man har nogenlunde ensartede høje strafferammer for menneskesmugling i et område, som i øvrigt har fri passage over grænserne.

Formanden:

Så er det hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Lovforslaget er et udtryk for den konkurrence, som de borgerlige partier har kastet sig ud i, om, hvem der kan foreslå de fleste og de mest vidtgående krav om højere straffe.

Derfor er det også karakteristisk for det her forslag, at man i bemærkningerne ikke gør sig nogen som helst overvejelser om, hvorvidt forslaget vil have nogen effekt på omfanget af volden i samfundet.

Vi skal straffe mere. Hjælper det? Det ved vi ikke! Hvorfor skal vi så straffe mere? Fordi vi skal! Det er nogenlunde den melodi, det kører på, og den kan man jo selvfølgelig gentage igen og igen, men der er altså ingen overvejelser om, hvorvidt det gør noget ved det, man hævder, man vil gøre noget ved, nemlig omfanget af volden i det danske samfund.

I den udstrækning, nævninge og domsmænd tager hensyn til voldsmandenes sociale situation og mulighederne for at give de bedste betin-

gelse for, at en forbryder kan få et liv uden voldskriminalitet og dermed altså også uden nye ofre, ja, så mener forslagsstillerne tydeligvis, at det er et udtryk for utidig slaphed, og det har man fra en eller anden landsdommer, som er enig i det synspunkt.

Der er ingen grund til at tro, at vedtagelsen af det her lovforslag vil nedbringe volden. Der er ingen grund til at tro, det vil gøre det tryggere at være borger i Danmark. Der er ikke nogen erfaringer, der tyder på, at alene længere fængselsstraffe forebygger voldskriminalitet eller forhindrer tilbagefald for den straffede. Der er altså ret beset ikke noget som helst formål med det her forslag.

Det, der derimod er grund til at bruge meget mere tid på at diskutere, er den forebyggende indsats, som omfatter en lang række tiltag, hvoraf ikke mindst det lange, seje træk for at fjerne de sociale årsager til kriminaliteten er vigtig, men her er forslagsstillerne tydeligvis fuldstændig på udebane.

Ud over voldsforbrydelser vil forslagsstillerne denne gang – det bliver noget andet næste gang – også øge strafferammerne for menneskesmugling, og vi har i Enhedslisten den opfattelse, at der blandt menneskesmuglerne angiveligt findes en række meget usympatiske typer, som fortjener at blive straffet.

Men hovedårsagen til væksten i menneskesmuglingsindustrien er imidlertid den umenneskelige flygtningepolitik, der føres i de europæiske lande, hvor man er godt i gang med at bygge en mur op omkring fort Europa. Menneskesmugling fjernes ikke ved hjælp af hårde straffe. Hårde straffe på det her område forhøjer blot prisen og forhøjer dermed fortjenesten ved menneskesmugling.

Forslagsstillerne synes at gå ud fra den antagelse, at flygtninge, som når til Danmark ved hjælp af menneskesmuglere, altid er misbrugere af asylsystemet. Men det er jo noget frygteligt vrøvl. Mange forfulgte er nødt til at benytte sig af menneskesmuglere for at slippe væk, og der findes da også eksempler på, at menneskesmuglere har gjort det af alt andet end pengebegærlighed.

Enhedslisten vil gerne diskutere strafferammer. Vi vil sågar gerne diskutere, om bestemte typer af voldsforbrydelser ikke også skal straffes hårdere. Men vi vil gøre det dels på et sagligt grundlag, dels vil vi gøre det i en sammenhæng. For hvis der ikke er nogen sammenhæng, kan vi bare gå fra den ene forbrydelse til den anden,

hver gang der er en konkret sag, og hæve strafferammerne, og når vi så har gjort det én gang, så kan vi gentage det igen og igen og igen uden noget særligt formål.

Derfor er det vores opfattelse, at vi skal afvente Straffelovrådets betragtninger om relationerne mellem straffene for forskellige typer af forbrydelser, og så skal vi lægge os fast på noget på den baggrund. Det synes vi også skulle være holdningen hos de øvrige partier i Folketinget.

Jann Sjursen (KRF):

For Kristeligt Folkeparti er det ikke en farbar vej kun at fokusere på hårdere straffe som svaret på kriminalitet. Omvendt er det heller ikke nok at beskæftige sig alene med forebyggelse. Kriminalitet skal mødes med en helhedsorienteret indsats, der omfatter hensyn til både retfærdighed og menneskelighed. Ofrene er nemlig i mange tilfælde ikke kun dem, der bliver ramt af kriminaliteten, men også gerningsmændene.

Venstre og De Konservative har med det fremsatte lovforslag valgt at fokusere på straffen især. Jeg vil godt her indledningsvis pege på nogle af de andre elementer, som jeg før har nævnt, at jeg mener er vigtige i forhold til at imødegå kriminaliteten i samfundet. Det er vigtigt at fokusere på forebyggelse, og det er vigtigt også at fokusere på, hvilke sanktionsformer vi rent faktisk har for ikke mindst at bringe straffede ind på en kriminalitetsfri løbebane, når straffen er udstået.

Når det gælder forebyggelse, er det helt afgørende, at vi ser til, at børn får de optimale opvækstvilkår, at der i virkeligheden skal træffes nogle familiepolitiske foranstaltninger, tages nogle initiativer, for at vi også ad den vej kan være med til at nedbringe kriminaliteten i samfundet.

Vi lægger stor vægt på SSP- og SSP Plus-samarbejdet. Vi lægger vægt på, at den sociale hjælp til kriminelle med misbrugsproblemer, det være sig alkoholikere eller narkomaner, hvor misbruket altså i væsentlig grad er årsagen til kriminaliteten, bliver styrket, for gør den ikke det, er vi lige vidt, også i forhold til at hæve strafferammerne.

Og når det gælder selve sanktionsformerne, er det jo en kendt sag, at straf i sig selv, det, at man burer mennesker inde, sjældent gør mennesker bedre alene af den grund. Derfor er det også vigtigt at se på strafferammerne, udvikle nye, ikke alene inden for murene, men altså også i relation til det, som vi i Folketinget har været me-

get optaget af i de senere år, nemlig brugen af samfundstjeneste.

Det er også vigtigt i relation til de unge at udvikle nye sanktionsformer, hvilket vi jo også kommer til at diskutere senere i dette folketingsår.

Venstre og De Konservative vil ændre både retsplejeloven og straffeloven og skærpe straffen for personfarlig kriminalitet såsom vold, voldtægt, uagtsomt manddrab m.v.

Jeg har på Kristeligt Folkepartis vegne i tidligere debatter tilkendegivet, at Kristeligt Folkeparti generelt har det ønske, at strafferammerne for personfarlig kriminalitet bliver hævet. Og alene af den grund er vi selvfølgelig også positive over for at diskutere den lille del af den samlede problemstilling, som Venstres og De Konservatives forslag udgør.

Man kan selvfølgelig diskutere, hvordan vi får hævet strafniveauet. Vi har også tidligere sagt, at vi er positive over for tanken om indførelse af minimumsstraffe – også som vejen til at få hævet strafniveauet. Det kan jeg forstå at forslagsstillerne ikke er så begejstrede for – i hvert fald ikke alle – men jeg mener også, at det er et element, som må indgå i den videre debat.

Straffelovrådet ser i øjeblikket på strafferammerne generelt. Det skal selvfølgelig ikke afholde Folketinget fra at træffe beslutninger, ej heller i forhold til de ændringer, som Venstre og De Konservative her har foreslået. De er dog så mange, at jeg kan konstatere i dag, at forslaget i hvert fald ikke kan blive vedtaget med det nuværende Folketing, og at vi måske rent faktisk får Straffelovrådet ind i billedet, inden det kommer så vidt. Og det er måske alt taget i betragtning ikke så tosset endda.

Men jeg vil godt afslutningsvis understrege, at vi er positive over for at overveje de ændringer, som fremgår af Det Konservative Folkepartis og Venstres forslag. Vi ser så gerne, at de to partier – måske også for fremtiden – vælger at udvise lige så retlig omhu, når det gælder spørgsmål om forebyggelse, og når det gælder spørgsmål om at diskutere udviklingen af forskellige sanktionsformer. Så kunne det såmænd alt i alt komme til at se helt smukt ud.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Birthe Rønn Hornbech.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg skal starte med at sige tak til Dansk Folkeparti, Kristeligt Folkeparti og CD, der har udtalt sig positivt om forslaget ud over de to partier, som altså fremsætter forslaget.

Men jeg vil nu starte med nogle bemærkninger til hr. Søren Søndergaard, der ikke synes, det var noget formål med at diskutere det her. Nu ved vi jo godt, at hr. Søren Søndergaard gennem årene har haft meget kig på helt andre former for forbrydelser, hvor han såmænd heller ikke har generet sig for i dagspressen at hænge folk ud, der ikke var dømt; sådan ser vi jo meget forskelligt på tingene.

Men forslagsstillerne mener altså, at det her er en vigtig sag. Der er stillet spørgsmål om, hvorfor strafferammerne så lige er foreslået sat op med så og så meget, kunne det ikke have været anderledes?

Jo, det kunne det såmænd godt. Det, der jo er hovedproblemet set fra vores side, er, at strafniveauet ligger meget langt fra maksimumstraffen, og vi mener fortsat, at den rigtige måde at få hævet strafniveauet på er ved at forhøje strafferammerne. Det kunne godt have været gjort anderledes, men nu har vi altså fundet, at det her var, som hr. Helge Adam Møller også var inde på, det rigtige strafniveau.

Det er helt afgørende for forslagsstillerne, at det tilkendegives fra samfundet, at vold er en afskyelig forbrydelse, voldtægt er en afskyelig forbrydelse, menneskesmugling er det, og det at køre over stok og sten i sin bil eller på anden måde forvolde nærliggende fare for andre menneskers liv og færighed er noget, som samfundet må tage stærkt afstand fra.

Det skal afspejles i Danmarks straffelov. Og når domstolene ikke selv vil hæve strafniveauet, selv om der er en anden opfattelse over for vold, over for personlig frihed og integritet i samfundet, når domstolene ikke i tilstrækkelig grad vil lytte til det, så er det Folketinget, der må gå ind, og den korrekte måde er efter vores opfattelse at hæve strafferammerne.

Så har der været efterlyst, specielt fra hr. Jann Sjursen, at der skulle være andre strafarter også. Det er forslagsstillerne ikke uenige i. Hr. Jann Sjursen ved også, at vi tidligere netop med henblik på unge har stillet forslag om weekendfængsel, f.eks. for unge under uddannelse, unge, der har en læreplads.

Vi er som udgangspunkt imod, at vold skal give andet end ubetinget fængselsstraf, og derfor foreslog vi jo netop weekendfængsel, for at

en ung voldsmand, der står til en lidt kortere straf, i stedet for skulle kunne afsone i weekenden netop for ikke at afbryde et uddannelsesforløb, for ikke at afbryde en læreplads. Det forslag vil vi gerne genfremsætte.

Så er der flere, der har nævnt spørgsmålet om minimumsstraf. Og det er jo rigtigt, som det er sagt af hr. Peter Skaarup, at der har været forskellig opfattelse mellem de to partier V og K og såmænd også indbyrdes i partierne.

Jeg kan for mit personlige vedkommende sige: Når jeg er betænkelig ved minimumsstraf, skyldes det såmænd noget så jordnært som min egen erfaring. Jeg har som anklager ved landsretten i nævningeting stået med frifindelser, fordi der var tale om minimumsstraf.

Som systemet er indrettet i dag, er det sådan, at ikke mindst nævninge, hvis de synes, at deres ja til et skyldsspørgsmål medfører en forhøjet straf, de slet ikke kan overskue, fordi der er en minimumsstraf, så vælger, som fru Elisabeth Arnold også var inde på det, en anden bestemmelse eller en regulær frifindelse, hvis der ikke er andre muligheder. Det må undgås, og det er altså så begrundelsen for, at forslaget er landet, som det er i dag.

Et af de spørgsmål, der har været diskuteret, er menneskesmugling. Jeg forstår ikke helt justitsministeren. Jeg synes, det havde været flot, hvis justitsministeren rent ud havde sagt: Jeg er vendt på en tallerken. For det ved vi andre jo at justitsministeren er. Justitsministeren blev jo afæsket svar i efteråret i forbindelse med diskussionerne fra de forskellige lande om, hvor strafferammen for menneskesmugling skulle ligge, og jeg har omhyggeligt spurgt og fik det svar, at justitsministeren ville ikke gå med til, at strafferammerne skulle forhøjes.

Ud fra den diskussion, der var i Europa på det tidspunkt, foreslog vi en forhøjet strafferamme på 8 år. Jeg har nu hørt, justitsministeren har været ude i dagspressen og nævnt 6 år, og det er klart, at det vil vi da gerne forhandle om. Det, der er det afgørende for forslagsstillerne, er, at Danmark vil ikke være noget eldorado for menneskesmuglere.

Så bekymrer det mig faktisk, og det undrer mig, at der egentlig ikke er nogen ordførere, der har sagt, at den sag i Dover med så mange døde flygtninge skal give anledning til lovændringer herhjemme.

Sandheden er jo, at vi har ikke nogen bestemmelser i dag, der tager højde for at give en straf, der passer. Det er begrundelsen for, at vi hævdede

den paragraf, der hedder 252, om forsætlig fareforvoldelse, sådan at den kombineret med en forhøjet straf for menneskesmugling virkelig kan give noget.

For jeg tror, mange danskere vil synes, at det er langt værre end et enkelt affektdrab, at man for vindings skyld organiserer, låser masser af mennesker inde, hvor man ubønhørligt ved, at risikoen for, at de dør af kvælning, 60, 70, 80 mennesker, er enormt stor. Det er der ikke taget højde for i den danske straffelov; vi synes, det er på tide, at den kommer op i omdrejninger.

Vi er selvfølgelig tilfredse med, at justitsministeren har bedt Rigsadvokaten om at se på, om der er sager, der skal indbringes for Højesteret. Man må bare sige, at det kunne jo have været gjort for længst, men det er da udmærket; jeg tror bare ikke, det giver de store ændringer.

Det er klart, at det kniber også med ressourcerne hos anklagemyndigheden, men en af de ting, der skal til for hele tiden at afprøve retstilstanden, er naturligvis, at Rigsadvokaten ser sagerne igennem og får indbragt mere principielle sager for Højesteret. Det er vi selvfølgelig ikke uenige i.

Fru Anne Bastrup var inde på at nævne en undersøgelse, der blev offentliggjort i går, om recidiv. Jeg ved ikke, om det er fru Anne Bastrup's ramme alvor, at man ud af den undersøgelse skulle kunne læse, at bare man lader være at putte folk i fængsel, så bliver de mindre kriminelle. Det vil jeg godt advare stærkt imod.

Det er jo ikke tilfældigt, at fængselsdirektør Rentzmann tidligere har advaret imod, at man udnævner alle mulige til samfundstjeneste, for så vil statistikken jo blive ringere; så vil det ikke blive en successanktion mere. Det er jo heller ikke tilfældigt, at vicedirektør Esdorf i går også advarede mod en sådan forståelse af undersøgelsen. Det må jeg også tage afstand fra; det er at blande æbler og pærer sammen.

Hr. Peter Skaarup var også inde på, at der manglede nogle ting i forslaget, f.eks. bevisregler for det, han kalder kollektive forbrydelser. Jeg vil godt sige, at det her er et forslag, der med vilje er skåret helt til. Det var afgørende for forslagsstillerne, at vi kunne fremsætte et egentligt lovforslag, der alene indeholder spørgsmålet om strafferammer.

Vi var naturligvis klar over, at der ville blive kritik af teknikken alligevel, men vi kunne i hvert fald afvise, at det kunne være en saglig og en rimelig kritik. Derfor har vi nøjedes med forhøjelse af strafferammerne, og derfor har vi hel-

ler ikke ændringer med af retsplejeloven ud over den konsekvensændring om nævningesager.

Vi vil selvfølgelig gerne se på bevisregler, men vi har jo tidligere diskuteret Dansk Folkepartis forslag om kollektiv straf, og vi mener faktisk, at det er meget vanskeligt, og vi mener egentlig, at straffelovens § 23 i dag er meget vidtgående, sådan som vi også har diskuteret det flere gange her i Folketingssalen.

Jeg har svaret fru Elisabeth Arnold angående den hurtige retsforfølgning. Det er vi selvfølgelig meget tilhængere af, og som sagt mener vi også, at den høje opklaringsprocent har en væsentlig præventiv effekt, men det kræver altså flere ressourcer.

Endelig har flere af ordførerne nævnt, at straf alene ikke gør det. Nej, men det har vi jo heller ikke påstået. Vi har stemt for de forslag, voldspakkerne, der har været tidligere, selv om vi ikke syntes, at de er tilstrækkelige. Vi har altid omhyggeligt understreget, at den præventive indsats altid er den vigtigste, for hver gang, man undgår en forbrydelse, sparer man et offer. Det fremgår også af dette lovforslags bemærkninger, så dem synes jeg at man skulle læse.

Alt i alt siger jeg tak til de partier, der i et vist omfang har tilsluttet sig. Det er jo i hvert fald et flertal i Retsudvalget, der har udtalt sig positivt over for forslaget, selv om det desværre ikke er det samme som et flertal her i Folketingssalen.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Det er til fru Birthe Rønn Hornbechs kommentar om, at jeg skulle indrømme, at jeg var vendt på en tallerken. Nu er det jo sådan, at fru Birthe Rønn Hornbechs erindring om, hvad andre har sagt, står utrolig stærkt, hvorimod når fru Birthe Rønn Hornbech konfronteres med, hvad hun selv har sagt, er det sjældent, at hukommelsen er helt så god.

Jeg ville ikke sige det sådan, at jeg er vendt på en tallerken. Jeg har ganske rigtigt udtalt mig imod, at man skulle harmonisere straffelovgivningen i Europa blot for at harmonisere. Jeg tror, at det ville være et udsigtsløst projekt at kaste sig over, også fordi straffebestemmelserne, de nationale straffelove, i høj grad afspejler den historie, som de enkelte europæiske lande har været igennem.

Når det er sagt, så er jeg enig i, at der er kriminalitet, der er af en sådan grænseoverskridende karakter, at det er nødvendigt, at landene kan

sende et utvetydigt signal, hvor det at have fælles strafferammer kan være med til at virke afskrækkende på, at man skulle spekulere i, at der kan være ét europæisk land, som man kan bruge som afsæt for sin kriminalitet, enten fordi straffebestemmelsen er lav, eller fordi – og der tror jeg faktisk at fru Birthe Rønn Hornbech og jeg er meget enige – man har en lemfældig efterforskning af den type kriminalitet, en lemfældig retshåndhævelse. Dette kan også give anledning til, at det er dér, kriminaliteten udfolder sig, uanset om man har høje strafferammer.

Regeringens synspunkt er her, at det ikke alene er strafferammerne, der gør det – de kan have deres udgangspunkt – men det er også vigtigt, at landene har en effektiv retshåndhævelse.

Da jeg for efterhånden et stykke tid siden udtalte mig om det, når det gælder menneskesmugling, var det med baggrund i et forslag om, at vi skulle have en strafferamme på 10 år. Det tror jeg heller ikke at hverken Venstre eller De Konservative forestiller sig at vi skulle gå med til i Europa.

Jeg er til gengæld gået efter at finde et kompromis, fordi netop menneskesmugling er en modbydelig form for organiseret kriminalitet, og det er ganske rigtigt med baggrund i sagen fra Dover i England sidste år, hvor 58 mennesker omkom i containere. Det er jo mangel på respekt for mennesker, at der er nogle, der er så kolde og kyniske, at de spekulerer i profit og så sætter andre menneskers liv og førlighed på spil. Jeg er helt enig i, at det er meget modbydeligt, og det er jo også baggrunden for, at vi selv fra regeringens side har fået vedtaget et forslag i Folketinget om at have en strafferamme i straffeloven på 4 år og ikke en bestemmelse alene i udlændingeloven.

Jeg vil gå efter at få et kompromis i Europa, som jeg også forelagde det for Europaudvalget i fredags, og ikke, som fru Birthe Rønn Hornbech sagde, i dagspressen alene, men altså i Folketingets Europaudvalg. Jeg vil gå efter et kompromis på 6 år, som jeg så vil forelægge for Folketinget i år. Det er desværre ikke lykkedes indtil nu, men jeg tror, at det kommer, og jeg tror, at det kommer i løbet af maj måned.

Formanden:

Jeg satser på, at behandlingen af forslaget meget hurtigt finder sin afslutning, for ellers må vi holde pause nu, men jeg satser fortsat på, at vi hurtigt kan gøre det færdigt.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg skal gøre det kort. Hvis det, man ønsker at gøre noget ved, udelukkende er spørgsmålet om menneskesmulgere, som bringer andres liv i fare, kan man jo foreslå dét. Men det, man foreslår, er en generel hævelse af menneskesmulgingsparagraffen inklusive dér, hvor der ikke er tale om, at andre liv bringes i fare. Det fremgår fuldstændig klart af bemærkningerne på side 4.

Så ved jeg ikke, hvad det var for en halvkvædet vise, fru Birthe Rønn Hornbech kom med, om, at jeg skulle have hængt nogle folk ud. Det synes jeg fru Birthe Rønn Hornbech skal nævne her, så folk ved, hvad det er. Og ønsker hun ikke det, så synes jeg, hun skal trække det tilbage, for så er der nok ikke noget om det.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg bemærkede, at fru Birthe Rønn Hornbech på vegne af forslagsstillerne kom med en lille kritik af Dansk Folkeparti, som ønsker de her minimumsstraffe. Specielt for voldtægt har vi sagt, at det er en god idé. Her vil jeg sige, at de tilfælde, som fru Birthe Rønn Hornbech har kendskab til, kan jeg ikke gå ind i. Dem kender jeg ikke.

Men jeg ved jo, at i forhold til mord er der minimumsstraf, og det er i ganske, ganske, ganske få tilfælde, at der overhovedet kan afviges fra det. Og der er det, at vi mener i Dansk Folkeparti, at man skal lave minimumsstraffe også for voldtægt som en start. Og så kan der være nogle ganske, ganske få tilfælde, hvor man afviger fra det. Men hovedreglen skal være minimumsstraffe, for vi ser altså, at domstolene i forvejen ikke lytter efter det, som Folketinget har vedtaget, og hvordan skal de så kunne gøre det, hvis der kun er tale om en lille forhøjelse af straffesatserne?

Jeg vil også fastholde, at det er en god idé, at vi kigger på bevisreglerne. Jeg forstår godt, at Venstre og De Konservative ikke har kunnet tage det ind i forbindelse med det her forslag, men jeg håber, at man er villig til på et andet tidspunkt at kigge på bevisreglerne med hensyn til kollektive forbrydelser.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Til justitsministeren om blot at harmonisere for at harmonisere: Der er sikkert forskellige nuancer både i justitsministerens parti og i mit parti. Jeg tror nok, at ministeren og jeg er meget enige

i, at en egentlig harmonisering af straffelovene først kan ske den dag, hvor retssynene er ens. Retsplejelovene bliver først ens den dag, hvor man efterforsker efter det samme retssyn.

Men vi er vel så også enige om, at Danmark, i hvert fald når det er den grænseoverskridende kriminalitet, ikke må være et eldorado, og vi støtter naturligvis, hvad ministeren måtte opnå i EU.

Til hr. Søren Søndergaard: Det er jo en oplagt sag, at hr. Søren Søndergaard, der taler imod straffe, når vi kommer med forslag til ændring i forhold til volden, ikke er lige så meget mod straf, når det drejer sig om økonomisk kriminalitet, og når det drejer sig om miljøkriminalitet.

Jeg kan da huske, at hr. Søren Søndergaards parti på et tidspunkt foretog en vældig udhængning af forskellige mennesker, som man mente var økonomisk kriminelle og på alle måder fordækte, og man offentliggjorde en liste i dagspressen. Det synes jeg er en meget usmagelig måde at operere på. Vi finder det rigtigt, at folk har den fornødne retssikkerhed, som er fastslået i retsplejeloven, og så er der ikke noget politisk parti, der skal give sig af med at efterforske og hænge nogen ud.

Til hr. Skaarup vil jeg sige igen om minimumsstraffe – jeg skal ikke gentage, hvad jeg har sagt – at det, der bekymrer mig, er i hvert fald, at man helt sikkert ved, at hvis man kommer med meget klækkelige minimumsstraffe, så kan man ikke tvinge domstolene alligevel. Så skulle man bryde med hele vores strafudmålingsystem med strafnedsættelsesregler.

Fru Anne Baastrup nævnte en sag – det hedder altså strafbortfald – hvor man simpelt hen udmålte et manddrab, hvilket er sket et par gange, hvor man sagde, at straffen er nul. Det er det, der hedder strafbortfald. Og det gør man ud fra de strafnedsættelsesregler, der i øvrigt er, fordi sagen er så atypisk.

Og det er derfor, det er meget vanskeligt med en minimumsstraf, men som hr. Peter Skaarup ved, er der flere blandt forslagsstillerne, der har en anden opfattelse, end jeg personligt har, så det bliver nok ikke sidste gang, jeg diskuterer det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kunne høre, at det var svært for fru Birthe Rønn Hornbech, men jeg accepterer fuldstændig den undskyldning, der består i, at jeg, Søren Søndergaard, naturligvis aldrig har gjort det,

som fru Birthe Rønn Hornbech beskyldte mig for. Så jeg accepterer fuldstændig undskyldningen. Jeg forstår, at det var en anden, fru Birthe Rønn Hornbech mente. Det er i orden.

Formanden:

Fru Birthe Rønn Hornbech for en meget lille kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen jeg må så konstatere, at der med hensyn til udhængning af selskabstømmere er en splittelse i Enhedslisten. Det er en godt ting at få at vide, at der splittelse i Enhedslisten.

Formanden:

Så er det sidste gang.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Skal det forstås på den måde, at fru Birthe Rønn Hornbech vil tage ansvar for alle de gange, hvor et medlem af Venstres folketingsgruppe har udhængt folk i pressen som skyldige, uden at de er blevet dømt? Skal det forstås på den måde?

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.12

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 104:

Forslag til folketingsbeslutning om forstærket indsats mod udnyttelse af udenlandske kvinder til prostitution.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 30/1 2001).

Sammen med denne sag foretoges:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 110:

Forslag til folketingsbeslutning om højere straf for handel m.v. med personer med henblik på seksuel udnyttelse.

Af Jann Sjørnsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 6/2 2001).

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 112:

Forslag til folketingsbeslutning om opholdstiladelse og rehabilitering til personer, som er ofre for handel med personer med henblik på seksuel udnyttelse.

Af Jann Sjørnsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 8/2 2001).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

De to beslutningsforslag, B 104 og B 110, fra henholdsvis Socialistisk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti drejer sig begge om problemer med handel med kvinder. B 104 vedrører spørgsmål både fra indenrigsministerens, socialministerens og mit eget område, og B 112 fra Kristeligt Folkeparti angår alene indenrigsministerens område.

Det er derfor aftalt, at jeg først omtaler de spørgsmål, der vedrører mit eget område, og dernæst de spørgsmål, der vedrører socialministerens område, hvorefter indenrigsministeren omtaler de spørgsmål, der vedrører hendes eget område.

Men jeg vil gerne starte med at takke de to partier, som er forslagsstillere, for, at vi her i Folketinget i dag får lejlighed til at drøfte et meget vigtigt samfundsmæssigt problem, som jo ikke bare er et problem her i landet, men som er et internationalt problem og en kriminalitet, som forventeligt er i vækst. Hvis vi ikke gør noget effektivt for at dæmme op og bekæmpe handel med